

ADDYSG CYMRU
EDUCATION WALES
cenhadaeth ein cenedl | our national mission

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Pecyn adnoddau addysg gyrfaoedd a phrofiadau sy'n gysylltiedig â byd gwaith

Diweddarwyd 2024

Gyrfa Cymru
Careers Wales

Cynnwys

1.	Datblygu gweledigaeth ar gyfer addysg a phrofiadau byd gwaith yn eich ysgol	2
2.	Cynnydd mewn addysg a phrofiadau byd gwaith	3
3.	Cynllunio ar gyfer addysg a phrofiadau byd gwaith o fewn y Cwricwlwm i Gymru	4
4.	Canllaw ar gyfer gwerthuso a gwella	5
5.	Adrodd ar ansawdd i uwch arweinwyr	8
6.	Rôl yr arweinydd addysg a phrofiadau byd gwaith	9
7.	Rolau athrawon o fewn addysg a phrofiadau byd gwaith	11
8.	Rôl y gweithiwr gyrfaoedd proffesiynol	12
9.	Adnoddau ar gyfer addysg a phrofiadau byd gwaith	13
10.	Creu diwylliant dysgu proffesiynol o fewn addysg a phrofiadau byd gwaith	14
11.	Creu rhwydwaith	17
12.	Datblygu cytundeb partneriaeth gyda chyflogwr neu ymwelydd arall	19
13.	Cynllunio eich proses hunanasesu addysg a phrofiadau byd gwaith	20
14.	Prif ganfyddiadau o'ch hunanasesiad	21
15.	Portffolio hunanasesu addysg a phrofiadau byd gwaith	22

1. Datblygu gweledigaeth ar gyfer addysg a phrofiadau byd gwaith yn eich ysgol

Mae'r templed isod yn eich galluogi i adeiladu gweledigaeth ar gyfer addysg a phrofiadau byd gwaith yn eich ysgol. Ei nod yw eich helpu i ystyried cenhadaeth eich ysgol, pa weithgareddau addysg a phrofiadau byd gwaith sydd gennych eisoes ar waith, eich amcanion ar gyfer addysg a phrofiadau byd gwaith a sut y byddwch yn eu cyflawni.

Beth yw gweledigaeth neu ddatganiad cenhadaeth eich ysgol a sut mae'n ymwneud ag addysg a phrofiadau byd gwaith?

Pa weithgareddau addysg a phrofiadau byd gwaith sydd eisoes yn bodoli o fewn eich ysgol a'ch cwricwlwm?

Beth yw'r weledigaeth ar gyfer eich darpariaeth addysg a phrofiadau byd gwaith? Beth mae'n ceisio'i gyflawni yn y pen draw?

I ble yr ydych yn dymuno cyrraedd? Sut ydych chi am i'ch darpariaeth addysg a phrofiadau byd gwaith edrych ymhen 3 blynedd? Nodwch 3 i 5 amcan lefel-uchel.

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Pwy yw'r rhanddeiliaid allweddol yr ydych yn cydweithio â nhw i ddatblygu eich cwricwlwm?

Sut ydych chi'n mynd i gyrraedd yno? Nodwch 3 i 5 o gamau lefel-uchel.

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Cliciwch yma i
agor y ffurflen

2. Cynnydd mewn addysg a phrofiadau byd gwaith

Mae addysg a phrofiadau byd gwaith yn broses ddysgu barhaus. Mae sicrhau cynnydd yn golygu mynd â'r dysgu'n ehangach ac yn ddyfnach bob tro yr ail-ymwelir â nod dysgu addysg a phrofiadau byd gwaith. Dysgwyr eu hunain yw'r bobl orau i benderfynu ar yr hyn y maent yn barod i'w ddysgu nesaf a lefel yr her sy'n addas iddynt. Gall ysgolion adnabod camau cynnydd eang sy'n addas ar gyfer oedran a lefel datblygiad y mwyafrif o ddysgwyr, gan gysylltu'r camau hyn i nodau dysgu yn yr adrannau ar ganllawiau addysg a phrofiadau byd gwaith yn y Cwricwlwm i Gymru ac i'w amgylchiadau unigryw.

Mae'r templed isod yn eich galluogi i ysgrifennu datganiadau cynnydd sy'n berthnasol i oedran ac ystod datblygiadol eich dysgwyr.

Mae'r amgylchedd dysgu yn datblygu, ac mae'r addysgu yn ffocysu ar:	Datblygiad cynnar (Tua 3 i 7 oed)	Blynyddoedd datblygiadol (Tua 8 i 11 oed)	Glaoed (Tua 12 i 16 oed)
Archwilio hunaniaeth a chymdeithas			
Ehangu gorwelion			
Goresgyn rhwystrau			
Archwilio cyfleoedd			
Datblygu hyblygrwydd a gwydnwch			

Cliciwch yma i agor y ffurflen

3. Cynllunio ar gyfer addysg a phrofiadau byd gwaith o fewn y Cwricwlwm i Gymru

Mae addysg a phrofiadau byd gwaith yn thema drawsbynciol i hyrwyddo datblygiad gyrfa dysgwyr a'u cynnydd ar draws y meysydd dysgu a phrofiad (Meysydd). Bydd dysgwyr yn elwa o gael cynllun addysg a phrofiadau byd gwaith sydd yn hyblyg, yn esblygu ac sy'n adlewyrchu eu hanghenion a'u diddordebau. Mae angen cytuno ar y cynllun a'i gynnal yn barhaus ar lefel ysgol a dangos, yn glir ac yn benodol, sut y bydd addysg a phrofiadau byd gwaith yn cael ei weithredu. Darperir y templed isod fel enghraifft ond efallai y byddai'n well gan ysgolion ei addasu neu ddefnyddio eu hoffer cynllunio a monitro, gwerthuso ac adolygu presennol yn lle.

Grwpiau targed Ar gyfer pwy mae'r weithgaredd?	Amserlennu Pryd y bydd yn digwydd?	Trosolwg o'r weithgaredd Beth fydd yn digwydd?	Meysydd dysgu a phrofiad Pa Feysydd? *	Effaith a fwriedir		Adolygu Beth allwn ni ei wneud i wella'r ddarpariaeth?
				Sut bydd dysgwyr yn elwa mewn perthynas â'u Maes?	Sut bydd dysgwyr yn elwa o safbwynt eu datblygiad addysg a phrofiadau byd gwaith?	

*Allwedd:

Y Celfyddydau Mynegiannol (celf; dawn; drama; ffilm a chyfryngau digidol; cerddoriaeth)

Iechyd a Lles (iechyd a datblygiad y corff, iechyd meddwl; lles emosiynol a chymdeithasol)

Y Dyniaethau (daearyddiaeth; hanes; crefydd, gwerthoedd a moeseg; astudiaethau busnes; astudiaethau cymdeithasol)

Ieithoedd, Llythrennedd a Chyfathrebu (Cymraeg; Saesneg; ieithoedd rhyngwladol; Iaith Arwyddion Prydain)

Mathemateg a Rhifedd

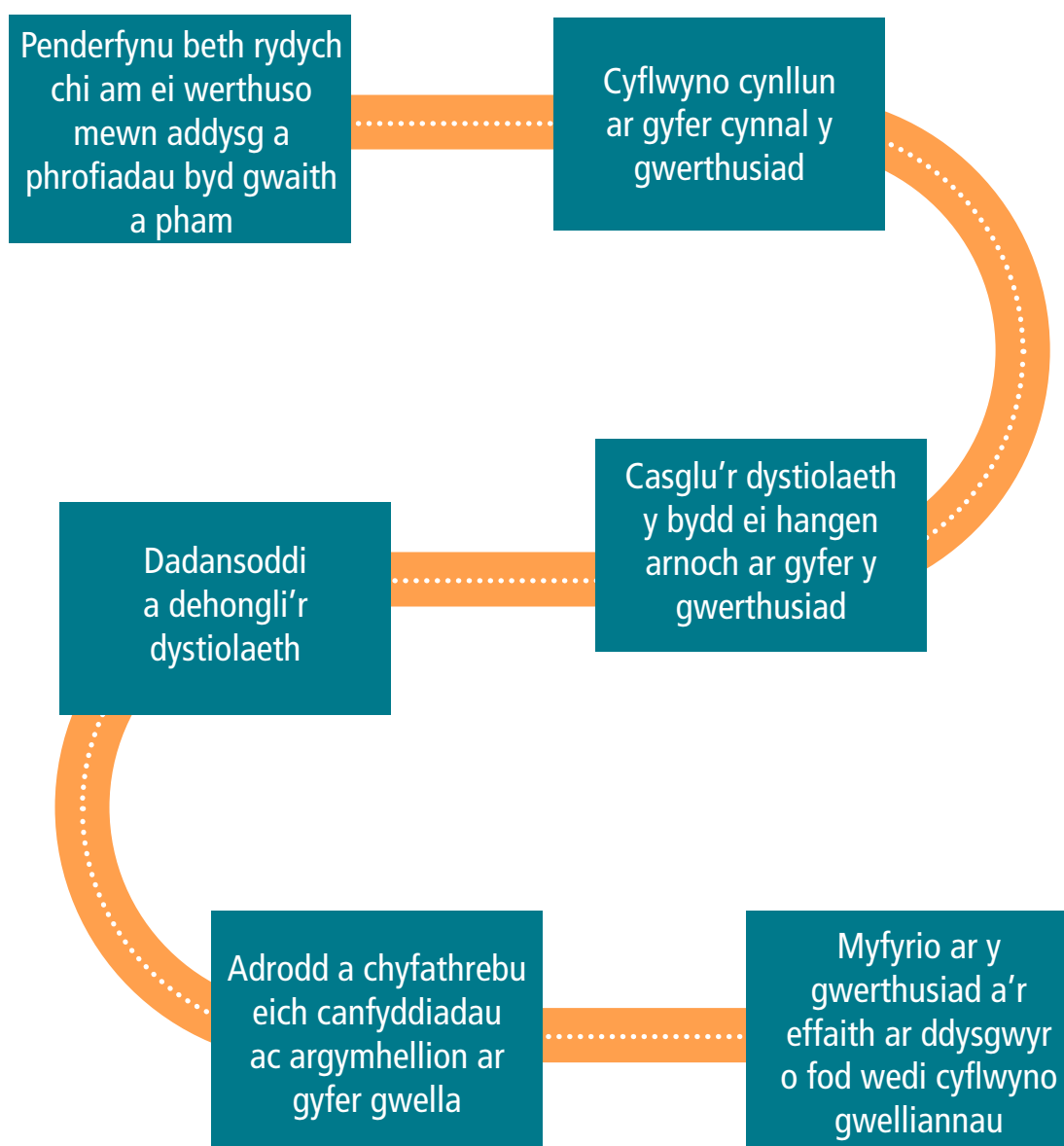
Gwyddoniaeth a Thechnoleg (bioleg; cemeg; cyfrifiadureg; dylunio a thechnoleg; ffiseg)

Cliciwch yma i agor y ffurflen

4. Canllaw ar gyfer gwerthuso a gwella

Mae gwerthuso'n cyfrannu at hunanasesu drwy ddarparu ffordd strwythuredig o ymchwilio i werth darpariaeth addysg a phrofiadau byd gwaith yr ysgol ac adnabod sut y gellir ei gwella ymhellach. Mae'n weithgaredd sy'n defnyddio adnoddau'n ddwys ac y mae angen rheoli'r broses yn ofalus er mwyn sicrhau bod canlyniadau yn deillio o'r buddsoddiad. Mae'r dull a awgrymir yn y pecyn adnodd hwn yn dilyn y canllawiau yn Canllawiau gwella ysgolion: fframwaith ar gyfer gwerthuso, gwella ac atebolrwydd (Llywodraeth Cymru, 2021) (llyw.cymru/canllawiau-gwella-ysgolion) gan annog dull hyblyg a realistig ar gyfer gwerthuso a gwella addysg a phrofiadau byd gwaith.

Bydd gwerthusiad effeithiol yn llywio'r broses o wneud penderfyniadau'r rhai sy'n arwain datblygiad addysg a phrofiadau byd gwaith yn yr ysgol. Mae hyn yn awgrymu bod angen i chi feddwl am y camau canlynol.

Penderfynu beth rydych chi am ei werthuso mewn addysg a phrofiadau byd gwaith a pham

Dylai gwerthuso fod yn broses ddyddiol a pharhaus; ond o bryd i'w gilydd bydd ysgolion yn adnabod yr angen i gynnal gwerthusiad penodol. Gall hyn gael ei sbarduno gan bryderon penodol fel:

- ydych chi'n ymwybodol o anhawster fel adborth negyddol gan ddysgwyr mewn perthynas â faint maen nhw'n mwynhau ac yn gwerthfawrogi gweithgaredd penodol (a sut allwn ni weddnewid y sefyllfa)?
- a ydych yn ansicr a yw gweithgaredd yn cael yr effaith a ddymunir?
- a oes gennych ddi-ddordeb mewn treialu a gwerthuso gweithgaredd newydd?

Wrth benderfynu beth i'w werthuso, bydd angen i chi hefyd fod yn realistig ynghylch pa lefel rydych yn ei chyflwyno. Mae D. L. Kirkpatrick yn nodi'r pedair lefel werthuso canlynol.

1. Adweithiau – A yw dysgwyr yn fodlon?
2. Dysgu – Pa ddysgu sydd wedi digwydd?
3. Trosglwyddo – A yw perfformiad dysgwyr wedi gwella?
4. Canlyniadau – A yw'r ysgol wedi elwa?

Cyflwyno cynllun ar gyfer cynnal y gwerthusiad

Bydd cynllunio gofalus yn eich helpu i osgoi camgymeriadau fel peidio â chyfathrebu'n dda â'r rhai a fydd yn rhan o'r gwerthusiad. Bydd hefyd yn eich helpu i osgoi diffygion gwerthuso megis barnu bod gweithgaredd yn aneffeithiol pan, mewn gwirionedd, y broses o reoli a gweithredu'r gweithgaredd oedd yn ddiffygiol.

Gallwch addasu/defnyddio'r cynllunydd gwerthuso hwn i baratoi ar gyfer gwerthusiad.

Penawdau'r cynllun gwerthuso	Eich cynllun
Materion i'w archwilio	
Diben y gwerthusiad	
Eich rhagdybiaethau neu brif syniadau mewn perthynas â ffocws y gwerthusiad	
Pwy fydd yn cymryd rhan ac ym mha ffordd?	
Dulliau ac amserlen ar gyfer casglu gwybodaeth gan gynnwys treialu eich offerynnau gwerthuso	
Dulliau ac amserlen ar gyfer dadansoddi a dehongli gwybodaeth	
Fformatau ar gyfer cyflwyno a lledaenu eich canfyddiadau	

Cliciwch yma i agor y ffurflen

Darllen pellach

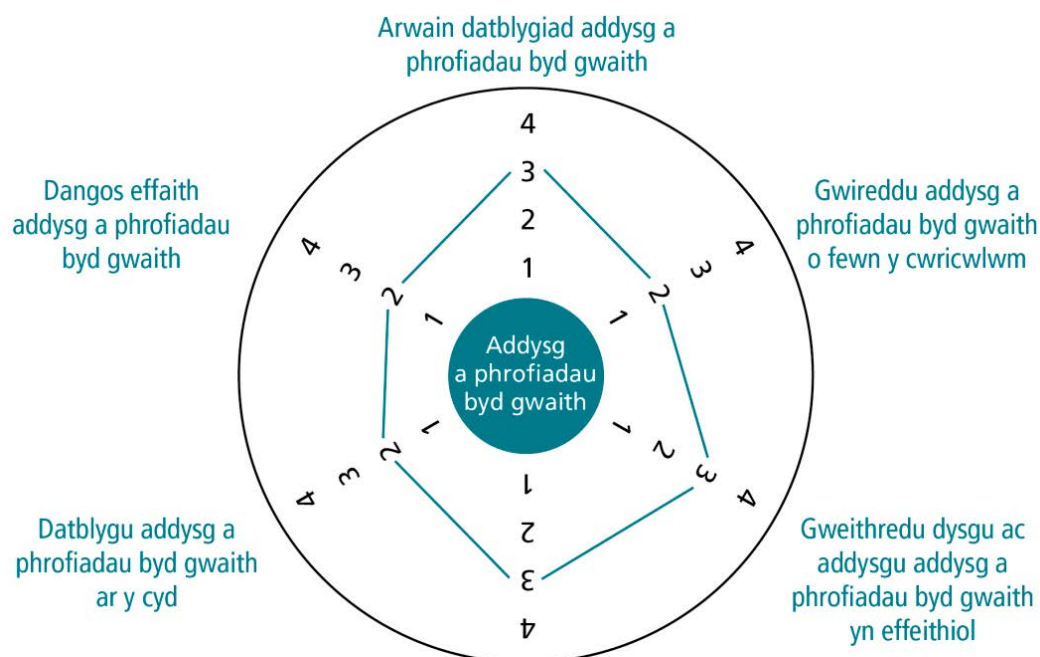
- Mae *A Guide to Actively Involving Young People in Research* gan Perpetua Kirby (www.invo.org.uk/wp-content/uploads/2012/01/InvolvingYoungPeople2004.pdf) yn cynnig cyngor ar sut i gynnwys dysgwyr fel rhan o'r broses werthuso.
- Mae'r casgliad o ganllawiau 'How to' (www.nfer.ac.uk/publications/how-to-guides-collection/) gan y Sefydliad Cenedlaethol er Ymchwil i Addysg (NFER) yn cynnig cyngor ar gynnal ymchwil weithredol a chynnal grwpiau ffocws.
- Mae'r bennod ar gwerthuso a datblygu eich rhaglen yn *The Careers Leader Handbook* gan David Andrews a Tristram Hooley (Trotman Publishing, 2018) (www.trotman.co.uk/products/the-careers-leader-handbook-2nd-edition) yn cyflwyno model theori newid a fydd yn eich helpu i wella effeithiolrwydd eich gwerthusiadau.
- Mae *Practical Research and Evaluation: A Start-to-Finish Guide for Practitioners* gan Lena Dahlberg a Colin McCaig (SAGE Publications Ltd, 2010) (www.methods.sagepub.com/book/practical-research-and-evaluation) yn cynnwys cyflwyniad hygyrch i werthuso.
- Mae *The DIY Evaluation Guide* gan Rob Coe, Stuart Kime, Camila Nevill a Robbie Coleman ar gyfer y Educational Endowment Foundation (www.documents.pub/document/the-diy-evaluation-guide-how-the-diy-evaluation-guide-could-be-used-the-sutton.html?page=1) yn adnodd defnyddiol i athrawon.

5. Adrodd ar ansawdd i uwch arweinwyr

Weithiau mae'n ddefnyddiol i arweinydd addysg a phrofiadau byd gwaith ddarparu crynodeb byr o gynnydd yr ysgol yn addysg a phrofiadau byd gwaith i uwch arweinwyr. Mae'r offeryn canlynol yn cynnig un ffordd o gyflwyno'r wybodaeth hon fel crynodeb un-dudalen.

Ystyriwch bob un o'r chwe dimensiwn o ansawdd a nodwch yr hyn yr ydych chi'n ystyried fel sgôr addysg a phrofiadau byd gwaith ar draws yr ysgol. Tynnwch linellau rhwng y rhifau/sgoriau i ddarparu darlun gweledol o'r sefyllfa yn eich ysgol.

Cwblhewch y siart canfyddiadau allweddol a gwnewch eich argymhellion ar gyfer cryfhau, gwella neu flaenoriaethu'r camau nesaf ar gyfer addysg a phrofiadau byd gwaith.

Allwedd:

1. Angen datblygiad pellach
2. Yn cael ei ddatblygu
3. Yn datblygu'n dda
4. Wedi'i ddatblygu'n dda

Cefnogi datblygiad proffesiynol ar gyfer addysg a phrofiadau byd gwaith

Canfyddiadau allweddol	Argymhellion allweddol

Cliciwch yma i agor y ffurflen

6. Rôl yr arweinydd addysg a phrofiadau byd gwaith

Un o egwyddorion allweddol y Cwricwlwm i Gymru yw cydweithio ac integreiddio agos rhwng rolau staff ar lefel ysgol gyfan ac ar draws Meysydd. Mae gweithredu addysg a phrofiadau byd gwaith yn gofyn am gydweithio fel tîm. Mae'n bosibl y bydd ysgolion yn dymuno ystyried sut y gall rôl yr arweinydd addysg a phrofiadau byd gwaith gefnogi'r ffordd hon o weithio.

Mae rôl yr arweinydd addysg a phrofiadau byd gwaith yn swyddogaeth arbenigol a gyflawnir gan uwch arweinydd neu arweinydd canol fel arfer fel rhan o'u dyletswyddau ehangach. Bydd maint y rôl a'r dyletswyddau yn dibynnu ar gyd-destun yr ysgol. Gall athro, ymarferwr datblygu gyrfa proffesiynol neu weithiwr proffesiynol o gefndir arall ei wneud yn ogystal (er enghraifft aelod o'r staff gweinyddol, unigolyn sydd â phrofiad mewn diwydiant). Bydd angen i'r uwch arweinwyr gymryd camau i ddod o hyd i gyfleoedd dysgu proffesiynol i'r unigolyn a benodir er mwyn sicrhau bod ganddynt y set sgiliau briodol. Mae'r ffigur isod yn dangos y prif dasgau arweinyddiaeth sy'n gysylltiedig â fframwaith hunanasesu addysg a phrofiadau byd gwaith.

Rôl arweinydd addysg a phrofiadau byd gwaith (wedi'i addasu o lawlyfr David Andrews a Tristram Hooley The Careers Leader Handbook)
(www.trotman.co.uk/products/the-careers-leader-handbook-2nd-edition)

Y fframwaith	Tasgau allweddol
Arwain datblygiad addysg a phrofiadau byd gwaith	<ol style="list-style-type: none">1. Cyngori uwch arweinwyr ar bolisi, strategaeth ac adnoddau ar gyfer addysg a phrofiadau byd gwaith2. Adrodd i uwch arweinwyr a'r corff llywodraethu3. Rheoli gwaith staff gyrfaoedd eraill, er enghraifft gweinyddwr (os yw'n briodol)
Gwireddu addysg a phrofiadau byd gwaith o fewn y cwricwlwm	<ol style="list-style-type: none">4. Rheoli sut y darperir gwybodaeth am yrfaeoddedd ac adnoddau'r cwricwlwm5. Cysylltu ag arweinwyr ym mhob un o'r Meysydd i gynllunio a datblygu addysg a phrofiadau byd gwaith6. Cynnal cynllun addysg a phrofiadau byd gwaith blynyddol
Gweithredu dysgu ac addysgu mewn addysg a phrofiadau byd gwaith yn effeithiol	<ol style="list-style-type: none">7. Monitro datblygiadau mewn ymchwil, theori ac ymarfer addysgeg8. Argymhell dulliau dysgu ac addysgu ar gyfer gweithredu addysg a phrofiadau byd gwaith
Cefnogi datblygiad proffesiynol ar gyfer addysg a phrofiadau byd gwaith	<ol style="list-style-type: none">9. Briffio a chefnogi athrawon, tiwtoriaid a staff cynorthwyo10. Asesu anghenion hyfforddi a thrafod ymyriadau dysgu proffesiynol posibl

**Rôl arweinydd addysg a phrofiadau byd gwaith (wedi'i addasu o lawlyfr David Andrews a Tristram Hooley The Careers Leader Handbook)
(www.trotman.co.uk/products/the-careers-leader-handbook-2nd-edition)**

Y fframwaith	Tasgau allweddol
<p>Datblygu addysg a phrofiadau byd gwaith ar y cyd</p>	<ol style="list-style-type: none"> 11. Trafod cytundeb lefel gwasanaeth blynyddol gyda Gyrfa Cymru (ysgolion uwchradd) 12. Sefydlu, cynnal a datblygu gweithgareddau gyda cholegau addysg bellach, prifysgolion, darparwyr prentisiaethau a chyflogwyr 13. Ymgysylltu â rhieni a gofalwyr mewn perthynas ag addysg a phrofiadau byd gwaith 14. Defnyddio llais y dysgwyr
<p>Dangos effaith addysg a phrofiadau byd gwaith</p>	<ol style="list-style-type: none"> 15. Cysylltu â rheolwyr cymorth bugeiliol dysgwyr (er enghraifft rheolwyr tîm tiwtorial, cydlynnydd anghenion addysgol arbennig) i nodi ffyrdd o ddiwallu anghenion unigol dysgwyr, gan gynnwys cyfeirio dysgwyr at gynghorwyr gyrfaoedd 16. Monitro, adolygu a gwerthuso effaith addysg a phrofiadau byd gwaith

7. Rolau athrawon o fewn addysg a phrofiadau byd gwaith

Mae athrawon dosbarth yn cefnogi addysg a phrofiadau byd gwaith mewn pedair prif ffordd. Defnyddiwch yr awgrymiadau hyn i helpu staff i gynllunio eu taith dysgu addysg a phrofiadau byd gwaith.

Hysbysydd gyrfa

Bod yn oedolyn dibynadwy sydd wedi gwneud penderfyniadau gyrfaol ac sydd â phrofiadau a allai lywio datblygiad gyrfa person ifanc

Cymorth bugeiliol

Darparu cymorth bugeiliol a helpu i wneud cysylltiadau i benderfyniadau gyrfaol a chefnogaeth berthnasol ar gyfer gyrfaoedd

Cefnogaeth o fewn Meysydd

Gwneud cysylltiadau rhwng Meysydd ac addysg a phrofiadau byd gwaith yng nghyd-destun y cwricwlwm ehangach, ac adeiladu gwybodaeth ar yrfaoedd, sgiliau rheoli gyrfa a phrofiadau byd gwaith o fewn y cwricwlwm

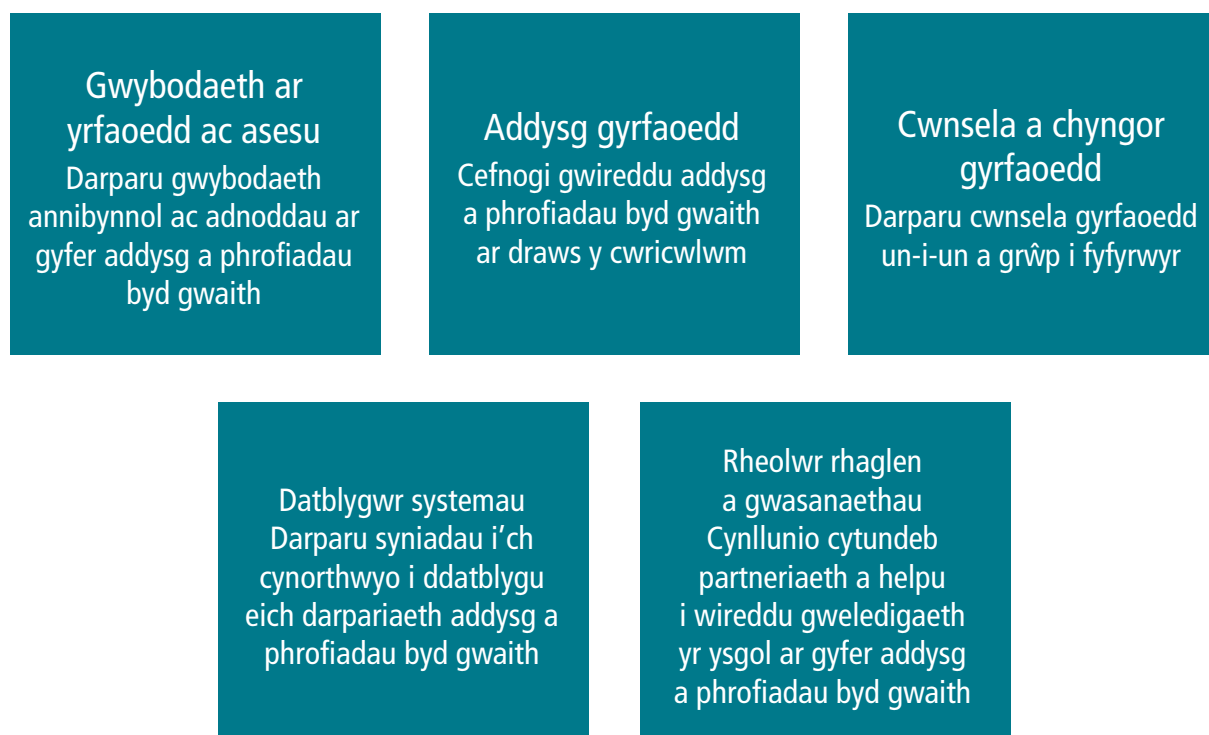
Gwireddu addysg a phrofiadau byd gwaith

Bod yn rhan o'r broses o ddatblygu a darparu gweithgareddau addysg a phrofiadau byd gwaith. Er enghraifft fel rhan o'r Maes Dysgu a Phrofiad Iechyd a Lles neu weithgaredd trawsgwricwlaidd

Ffynhonnell: Addaswyd o waith Tristram Hooley, Tony Watts a David Andrew: Teachers and Careers (Prifysgol Derby, 2015).

8. Rôl y gweithiwr gyrfaoedd proffesiynol

Bydd eich ysgol am ddefnyddio'r cymorth a ddarperir gan Gyrfa Cymru i ddatblygu a gweithredu addysg a phrofiadau byd gwaith. Rhan allweddol o hyn fydd gweithio'n agos gyda gweithiwr proffesiynol ym maes gyrfaoedd. Dangosir rolau allweddol gweithiwr proffesiynol gyrfaoedd isod. Sut y byddwch yn defnyddio cefnogaeth gweithiwr proffesiynol gyrfaoedd i ddatblygu eich darpariaeth addysg a phrofiadau byd gwaith chi?

Ffynhonnell: Wedi'i addasu o lawlyfr *NICE Handbook for the Academic Training of Career Guidance and Counselling Professionals* (www.nice-network.eu/pub/)

9. Adnoddau ar gyfer addysg a phrofiadau byd gwaith

Adnoddau

Mynediad at wybodaeth ac adnoddau i helpu i gynllunio addysg a phrofiadau byd gwaith mewn lleoliadau cynradd (www.gyrfacymru.llyw.cymru/athrawon-a-gweithwyr-proffesiynol-addysg/cynradd), mewn lleoliadau uwchradd (www.gyrfacymru.llyw.cymru/athrawon-a-gweithwyr-proffesiynol-addysg/uwchradd) ac mewn ysgolion arbennig (www.gyrfacymru.llyw.cymru/athrawon-a-gweithwyr-proffesiynol-addysg/ysgolion-arbennig).

10. Creu diwylliant dysgu proffesiynol o fewn addysg a phrofiadau byd gwaith

Mae datblygu'r athrawon a staff eraill sy'n hwyluso addysg a phrofiadau byd gwaith yn rhan hanfodol o adeiladu darpariaeth o ansawdd uchel. Dylai'r ysgol:

- neilltuo amser i ddatblygiad proffesiynol ar gyfer yr holl staff sy'n ymwneud ag addysg a phrofiadau byd gwaith, er enghraifft drwy drefnu sesiwn HMS bwrpasol
- weithio'n rhagweithiol gyda chefnogwyr (er enghraifft partneriaid gwella) a rhwydweithiau (er enghraifft arweinwyr ysgolion a rhwydweithiau ymarferwyr) wrth ganolbwyntio ar ddatblygu addysg a phrofiadau byd gwaith
- cynnal arolwg o anghenion dysgu proffesiynol yn addysg a phrofiadau byd gwaith gyda grwpiau penodol o staff, er enghraifft arweinwyr Meysydd
- defnyddio cymorth dysgu proffesiynol allanol lle bo'n briodol.

Sesiynau dysgu proffesiynol ar gyfer addysg a phrofiadau byd gwaith

Bydd y rhestr wirio ganlynol yn helpu'r ysgol i gynllunio sesiwn dysgu proffesiynol ar gyfer addysg a phrofiadau byd gwaith.

- Sefydlu grŵp cynllunio.
- Cadarnhau dyddiad, amseru, ystafelloedd/lleoliadau, cyllideb, y staff bydd yn cymryd rhan ynddynt.
- Ystyried gwahodd gwesteion/siaradwyr ac arbenigwyr i wella'r sesiwn.
- Nodi diben y sesiwn (nodau ac amcanion) a rhoi teitl bachog iddo.
- Awgrymu pynciau/gweithgareddau a hwyluswyr. Amlinellu'r cynnwys arfaethedig a'r dulliau hyfforddi (gweithredol a chyfranogol). Pan fydd yn barod, trosglwyddo manylion i gynllunydd y sesiwn ac aseinio unigolion i arwain ar wahanol rannau o'r digwyddiad.
- Cynllunio elfen cyfryngau digidol a chymdeithasol (er enghraifft cymryd rhan drwy lwyfan ar-lein, sesiwn recordio, hashnod twitter).
- Cynllunio sut y byddwch yn gwerthuso'r digwyddiad (gan gyfeirio at fodel Kirkpatrick).
- Adnabod pa gymorth gweinyddol sydd ei angen a threfnu'r cymorth hwnnw (er enghraifft cyfarch gwesteion, paratoi deunyddiau, lluniaeth).

- Hyrwyddo'r sesiwn drwy gyhoeddiadau a negeseuon atgoffa, er enghraifft cylchlythyr, e-bost, posteri, drwy gyfryngau cymdeithasol.
- Cynllunio sut y byddwch yn lledaenu canlyniadau'r digwyddiad.

Darparwyr dysgu proffesiynol allanol

Mae ystod eang o sefydliadau a all gefnogi dysgu proffesiynol addysg a phrofiadau byd gwaith yn eich ysgol.

Sefydliadau addysg a phrofiadau byd gwaith proffesiynol

- Athrofa Datblygu Gyrfaoedd (Career Development Institute) (www.thecdi.net/Home)
- Gyrfa Cymru (gyrfacymru.llyw.cymru/athrawon-a-gweithwyr-proffesiynol-addysg)

Prosiectau cenedlaethol

- Cyngor y Gweithlu Addysg (www.ewc.wales/site/index.php/cy/)
- Hwb – datblygiad proffesiynol (hwb.llyw.cymru/dysgu-proffesiynol)
- Yr Academi Genedlaethol ar gyfer Arweinyddiaeth Addysgol (www.nael.cymru/cy/)
- Dull cenedlaethol ar gyfer dysgu proffesiynol (hwb.llyw.cymru/dysgu-proffesiynol/cynllunio-a-dylunio-dysgu-proffesiynol/dull-cenedlaethol-ar-gyfer-dysgu-proffesiynol)
- Rhaglen Dysgu Proffesiynol Genedlaethol – Cwricwlwm i Gymru (addysgcymru.blog.llyw.cymru/2019/11/29/rhaglen-dysgu-proffesiynol-ein-consortia-addysg-rhanbarthol-ar-gyfer-y-cwricwlwm-i-gymru/)
- Taith dysgu proffesiynol (hwb.llyw.cymru/dysgu-proffesiynol/dysgu-proffesiynol-gydol-gyrfa/taith-dysgu-proffesiynol)
- Safonau proffesiynol (hwb.llyw.cymru/dysgu-proffesiynol/adnabod-anghenion-dysgu-proffesiynol/safonau-proffesiynol)

Consortia dysgu proffesiynol rhanbarthol

- Consortia Gwella Ysgolion Cymru (www.wlga.cymru/school-improvement-consortia-wales-contact-details)
- Gogledd Cymru (www.partneriaethsgiliaugogledd.cymru/)
- Partneriaethau Sgiliau Rhanbarthol (www.businesswales.gov.wales/skillsgateway/cy/datblygu-sgiliau/partneriaethau-sgiliau-rhanbarthol)
- Partneriaeth Sgiliau Rhanbarthol De Ddwyrain Cymru a Phrifddinas Caerdydd (www.data.cymru/cym/sewso)
- De Orllewin a Chanolbarth Cymru (www.data.cymru/cym/rlp)
- De Orllewin Cymru (www.rlp.infobasecymru.net/IAS/themes/)

Adnoddau ar-lein sy'n mynd i'r afael â damcaniaethau allweddol ar gyfer addysg a phrofiadau byd gwaith

Mae addysg a phrofiadau byd gwaith yn adeiladu ar hanes hir o ymchwil, ymarfer a theori. Efallai y bydd pobl sy'n ymwneud ag arwain addysg a phrofiadau byd gwaith mewn ysgolion yn awyddus i archwilio rhai o'r syniadau sy'n tanategu'r maes hwn. Mae'r pecyn adnoddau hwn yn rhoi rhai manau cychwyn allweddol i chi.

- Damcaniaethau a modelau gyrfaedd (www.careers.govt.nz/resources/career-practice/career-theory-models/) – adnodd a gynhyrchwyd gan Gyrfa Seland Newydd i roi cyflwyniad i rai o'r prif ddamcaniaethau gyrfa.
- Theori gyrfa (www.marcr.net/marcr-for-career-professionals/career-theory/) – adnoddau gan MARCR.net sydd wedi'u cynllunio er mwyn cefnogi hyfforddiant ymarferwyr gyrfaedd.
- Cyflwyniad i theori gyrfa (www.adventuresincareerdevelopment.wordpress.com/2020/09/17/introduction-to-career-theory-a-self-study-course/) – cwrs hunan-astudio gan Tristram Hooley.
- Mae addysgu deialogeg (www.jct.ie/perch/resources/english/dialogic-handout-1.pdf) yn ddull sy'n seiliedig ar sgysiau cydweithredol rhwng athrawon a myfyrwyr. Gellir ei ddefnyddio'n effeithiol i gefnogi addysg a phrofiadau byd gwaith gan ei fod yn annog deialog a myfyrio. Gweler hefyd y weminar gan Yr Athro Robin Alexander (www.my.chartered.college/research-hub/webinar-dialogic-teaching-revisited-more-important-now-than-ever/).
- Mae dysgu'n seiliedig ar broblemau (<https://teaching.cornell.edu/teaching-resources/engaging-students/problem-based-learning>) yn cyflwyno problem i fyfyrwyr ei datrys sy'n ei gwneud yn ofynnol iddynt ymgysylltu ag ystod o ddeunyddiau. Mae'r pwyslais ar fyfyrwyr yn ateb cwestiwn sylfaenol sy'n bwysig iddynt megis 'Sut y gallwn wella boddhad yn y gwaith?'
- Mae dysgu drwy brofiad (www.en.wikipedia.org/wiki/Experiential_learning) neu ddysgu drwy wneud yn ddull y gellir ei ddefnyddio i gefnogi addysg a phrofiadau byd gwaith. Gweler casgliad manwl CERIC o adnoddau sy'n edrych ar y defnydd o ddysgu drwy brofiad wrth ddatblygu gyrfa (www.ceric.ca/wpdm-package/experiential-learning-and-career-development/).
- Mae dysgu yn seiliedig ar bortffolio (www.teaching.unsw.edu.au/assessing-portfolio) yn annog dysgwyr i greu portffolio sy'n cofnodi eu dysgu a'u cyflawniadau yn addysg a phrofiadau byd gwaith.

11. Creu rhwydwaith

Ni all yr ysgol yn unig hwyluso addysg a phrofiadau byd gwaith. Mae'n bwysig adeiladu rhwydwaith gydag unigolion a sefydliadau eraill i gefnogi eich darpariaeth addysg a phrofiadau byd gwaith. Dylai eich rhwydwaith gynnwys rhai neu'r cyfan o'r canlynol.

- Dysgwyr
- Rhieni a gofalwyr
- Cyn-fyfyrrwyr
- Ysgolion partner a cholegau
- Darparwyr prentisiaethau
- Prifysgolion
- Busnesau, undebau llafur a chymdeithasau proffesiynol
- Mudiadau ac elusennau cymunedol a gwirfoddol
- Gyrfa Cymru

Mapio eich rhwydwaith

Gall fod yn ddefnyddiol meddwl am bwy rydych chi eisoes yn eu hadnabod ac yn gweithio gyda nhw. Gallai'r templed canlynol fod yn ddefnyddiol wrth eich cefnogi i wneud hyn.

Partner	Cyswllt allweddol	Gweithgareddau cyfredol	Meysydd i'w datblygu

Cliciwch yma i
agor y ffurflen

Meithrin perthnasoedd newydd

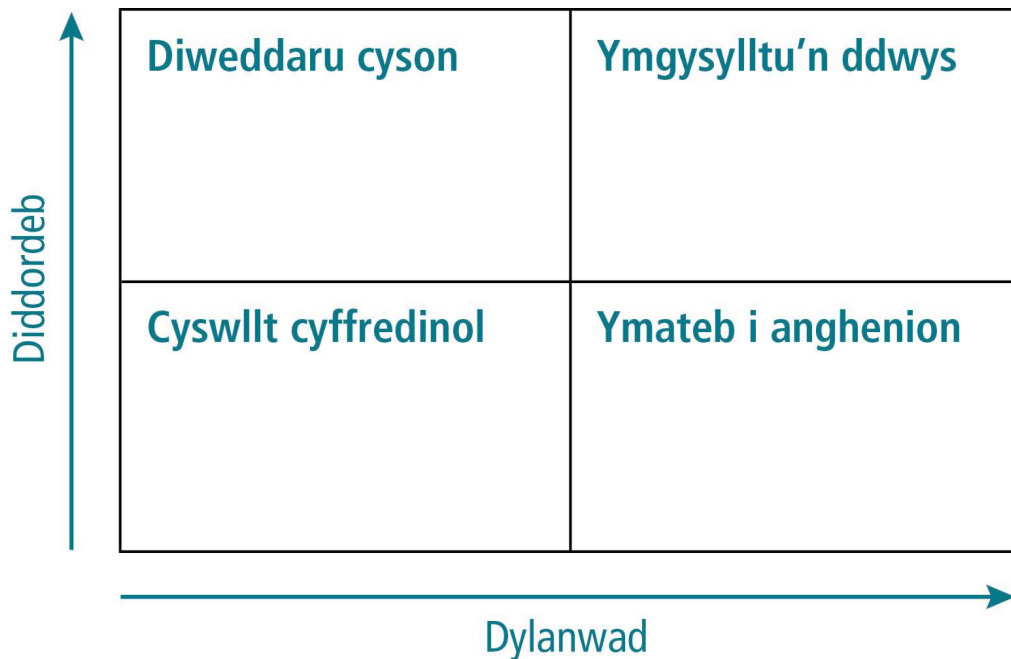
Efallai yr hoffech hefyd ystyried pa sefydliadau a phartneriaid yr hoffech ymgysylltu â nhw. Gallai'r templed canlynol fod o gymorth wrth wneud hyn.

Partner posibl	Cyswllt allweddol os yw'n hysbys	Am beth yr ydych yn chwilio?	Am beth mae'r partner posibl yn chwilio?	Sut byddwch yn gwneud cyswllt?

Cliciwch yma i agor y ffurflen

Rheoli perthnasoedd niferus

Mae'n hawdd iawn adeiladu nifer o berthnasoedd yn gyflym. Os ydych chi'n darganfod fod gennych ormod, gallwch ei chael hi'n anodd eu rheoli i gyd. Mae'r fframwaith canlynol yn ffordd o drefnu a rheoli eich partneriaethau a'ch cysylltiadau.

12. Datblygu cytundeb partneriaeth gyda chyflogwr neu ymwelydd arall

Ni fydd angen i bawb yn eich rhwydwaith ddod i mewn i'ch ysgol na chysylltu'n uniongyrchol â dysgwyr. Os ydych yn dod â chyflogwr neu ymwelydd arall i'r ysgol, mae ystod o bethau y mae angen i chi feddwl amdanynt. Mae'n bwysig treulio amser gyda'r ymwelydd yn siarad am yr hyn yr ydych am iddynt ei wneud, yr hyn y dylent ei ddisgwyl, sut y maent am gael sylw ac amrywiaeth o faterion eraill. Bydd y rhestr wirio ganlynlol yn eich helpu i ymdrin â'r holl faterion pwysig ymlaen llaw.

	Ysgol	Cyflogwr	
Prif gyswilt			
Teitl swydd			
Sut y cyfeirir ato/ati yn yr ysgol			
Ffôn			
E-bost			
Cysylltiadau amgen			
Manylion y prosiect			
Beth yw'r gweithgaredd?			
Pryd fydd y prosiect yn digwydd?			
Lle fydd y prosiect yn digwydd?			
Pa fath o le fydd ei angen?			
Pwy fydd yn bresennol?			
Beth yw oedran y dysgwyr?			
Cysylltiadau â Meysydd			
Disgrifiadau dysgu a gwmpesir			
Beth fydd y cyflogwr/ymwelydd yn ei wneud?			
Adnoddau sydd eu hangen			
Anghenion lluniaeth a dietegol			
Parcio ceir			
Cynllun gweithredu			
Gweithredoedd i'w cwblhau	Pwy?	Erbyn pryd?	Sylwadau

Cliciwch yma i agor y ffurflen

13. Cynllunio eich proses hunanasesu addysg a phrofiadau byd gwaith

Bydd y templed isod yn eich helpu i gynllunio eich proses hunanasesu addysg a phrofiadau byd gwaith.

Hunanasesu darpariaeth eich ysgol	
Beth mae eich hunanasesiad yn canolbwyntio arno?	
Pwy sy'n arwain yr hunanasesiad?	
Pwy arall fydd yn cymryd rhan?	
Pryd mae'n mynd i ddigwydd?	
Gweithgareddau allweddol	
Pa brosesau a dulliau gweithredu fyddwch chi'n eu defnyddio?	
Pa mor hir fydd hyn yn ei gymryd?	
Canlyniadau	
Beth ydych chi'n gobeithio ei gyflawni?	
Beth fydd prif allbynnau a chanlyniadau'r hunanasesiad?	

Cliciwch yma i agor y ffurflen

14. Prif ganfyddiadau o'ch hunanasesiad

Unwaith y byddwch wedi cwblhau eich hunanasesiad dylech dreulio amser yn myfyrio a nodi eich prif ganfyddiadau, beth rydych chi'n ei feddwl amdanynt a'r hyn rydych chi'n mynd i'w wneud. Yn ddelfrydol, dylech geisio cydnabod cryfderau a meysydd i'w datblygu a hefyd nodi'r meysydd pwysicaf, enillion cyflym a materion fydd angen sylw pellach. Ni allwch geisio mynd i'r afael â phopeth ar yr un tro.

Canfyddiadau allweddol o'ch hunanasesiad addysg a phrofiadau byd gwaith			
Cryfderau	Pam (esboniad)	Beth sydd angen digwydd?	Cyfrifoldeb pwy?
Meysydd allweddol i'w datblygu	Pam (esboniad)	Beth sydd angen digwydd?	Cyfrifoldeb pwy?
Enillion cyflym	Pam (esboniad)	Beth sydd angen digwydd?	Cyfrifoldeb pwy?
Materion i ddod yn ôl atynt yn hwyrach		Pryd y byddwch yn dychwelyd i'r materion hyn?	

Cliciwch yma i agor y ffurflen

15. Portffolio hunanasesu addysg a phrofiadau byd gwaith

Gall fod yn ddefnyddiol tynnu ynghyd yr holl ddogfennau rydych wedi'u defnyddio fel rhan o'r broses hunanasesu. Gall hyn gynnwys llawer o'r dogfennau yn y pecyn adnoddau hwn yn ogystal â mathau eraill o dystiolaeth. Gallwch ddefnyddio'r canlynol fel taflen ar gyfer y portffolio hwn i'ch helpu i drefnu'r holl dystiolaeth yr ydych wedi'i thynnu ynghyd.

Taflen glawr portffolio hunanasesu			
Beth yw gweledigaeth eich ysgol ar gyfer addysg a phrofiadau byd gwaith?			
Pwy sydd â chyfrifoldeb am arwain addysg a phrofiadau byd gwaith?			
Pwy yw'r rhanddeiliaid allweddol?			
Dimensiynau ansawdd			
	Cryfderau	Meysydd allweddol i'w datblygu	Tystiolaeth
Arwain datblygiad addysg a phrofiadau byd gwaith			
Gwireddu addysg a phrofiadau byd gwaith ar draws y cwricwlwm			
Gweithredu dysgu ac addysgu addysg a phrofiadau byd gwaith yn effeithiol			
Cefnogi dysgu proffesiynol ar gyfer addysg a phrofiadau byd gwaith			
Datblygu addysg a phrofiadau byd gwaith ar y cyd			
Arddangos effaith addysg a phrofiadau byd gwaith			
Sylwadau			
Camau gweithredu allweddol			
Adolygu			
Pwyntiau i'w hadolygu yn dilyn yr hunanasesiad hwn			
Dyddiad arfaethedig ar gyfer yr hunanasesiad nesaf			

Cliciwch yma i agor y ffurflen